LEESWIJZER

In deze editie

01 Koers voor oktober

Vier punten die nu bestuurlijke en uitvoeringsaandacht vragen

02 VTH en uitvoering

Nieuwe instrumenten, handreikingen en concrete gevolgen voor gemeenten

03 Limburg en Zeeland

Regionale actualiteit en gezamenlijke uitvoeringsagenda

04 DSO en planvorming

STOP/TPOD, toepasbare regels, formulieren en annoteren

05 Ruimte, water en wonen

Woningbouw, waterkwaliteit, stikstof en energietransitie

06 Agenda en kennisbank

Bijeenkomsten in oktober en directe links naar hulpmiddelen

Vier aandachtspunten voor oktober

Standaardisatie van de planketen

De ALV-stukken van 30 september plaatsen standaardisering en collectivisering nadrukkelijk op de agenda. De kernvraag is welke voorzieningen landelijk worden georganiseerd en wat regionaal maatwerk blijft.

Open bron

STOP/TPOD-werkplaatsen

Nieuwe werkplaatsen laten gemeenten met een eigen gebiedsontwikkeling oefenen. Deelname vraagt een concrete casus, capaciteit en vooraf afgesproken resultaat.

Open bron

Omgevingsvisie en programma

De wettelijke datum van 1 januari 2027 nadert. Bestuurlijke besluitvorming, digitalisering en uitvoering moeten daarom in één planning bijeenkomen.

Open bron

Monitor Werking Omgevingswet

Het gebruik van kerninstrumenten neemt toe. De volgende vraag gaat over kwaliteit, doorlooptijd en de mate waarin instrumenten maatschappelijke opgaven daadwerkelijk ondersteunen.

Open bron

VTH krijgt nieuwe bruikbare instrumenten

Circulaire WetWijzer

De online tool bundelt actuele en komende regels voor circulaire economie en vertaalt die naar gevolgen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Open bron

Beoordeling van afvalbedrijven

Een nieuwe handreiking ondersteunt een meer uniforme beoordeling van acceptatie- en verwerkingsbeleid en de administratieve organisatie.

Open bron

VTH-aanpak asfaltcentrales

Het addendum verzamelt regionale praktijkkennis en versterkt de gezamenlijke lijn voor toezicht, handhaving en verduurzaming van asfaltproductie.

Open bron

Rli-advies toezicht en handhaving

De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur publiceert op 13 oktober een advies over toezicht en handhaving onder de Omgevingswet.

Open bron

Water, AI en bestuurlijke samenwerking

Zó werkt water in Nederland

Het nieuwe naslagwerk maakt rollen, belangen en samenhang in het Nederlandse watersysteem toegankelijk voor professionals in ruimte, water en VTH.

Open bron

Grip op AI op de werkvloer

Een nieuw platform brengt praktijkervaring en onderzoek samen rond AI, werkdruk, autonomie en medezeggenschap. De inzet van AI vraagt bewuste organisatorische keuzes.

Open bron

Gemeenten houden Nederland draaiende

VNG-voorzitter Sharon Dijksma benadrukt de noodzaak van samenwerking tussen gemeenten en Rijk en van investeringen die lokaal uitvoerbaar zijn.

Open bron

Convenant gewasbescherming

Provincies steunen de hoofdlijnen, maar vragen om brede maatschappelijke deelname en aandacht voor Kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en een gelijk Europees speelveld.

Open bron

Ruimte en woningbouw: uitvoering bepaalt het tempo

Aanbetalingen bij netaansluitingen

Netbeheerders vragen aanbetalingen die extra lasten voor gemeenten veroorzaken. Voor woningbouwprojecten geldt het advies aanvragen tussen 1 en 23 oktober in te dienen.

Open bron

SPUK Uitvoeringskracht Woningbouw

Het voorstel maakt regionale capaciteitspools concreter financierbaar, onder meer voor projectleiding en deskundigheid in vergunningverlening.

Open bron

Openbare ruimte vraagt vroege keuzes

Mobiliteit, klimaat, gezondheid en ontmoeting moeten vóór de ontwerpopdracht worden afgewogen. Groningen en Zaanstad tonen hoe integrale voorbereiding helpt.

Open bron

Nieuwe grootschalige woningbouwlocaties

Het Rijk wees vijf locaties aan met ruimte voor circa 30.000 woningen. Regionale afspraken over infrastructuur, energie en vergunningen bepalen het uitvoeringstempo.

Open bron

Zeeland: water, energie en leefomgeving

Drinkwaterbronnen onder druk

Evides waarschuwt voor schadelijke stoffen in bronnen bij Burgh-Haamstede en Sint Jansteen. De regionale opgave verbindt waterkwaliteit, bronbescherming, toezicht en ruimtelijke keuzes.

Open bron

Omgevingsdag RUD Zeeland

De publieksdag in Sas van Gent liet zien hoe inspecteurs natuur, geluid en warmte onderzoeken.
Open bron

Lage waterstand Kanaal Gent-Terneuzen

Nieuwe schutbeperkingen tonen de directe economische en operationele gevolgen van droogte.
Open bron

Aandelen kerncentrale Borssele

De Staat neemt 70 procent van EPZ over met het oog op langer openhouden van de centrale.
Open bron

Geen nieuwe olie op stranden

Rijkswaterstaat vond na controle geen nieuwe olie op de Zeeuwse stranden.
Open bron

Limburg: gezamenlijke uitvoering versnellen

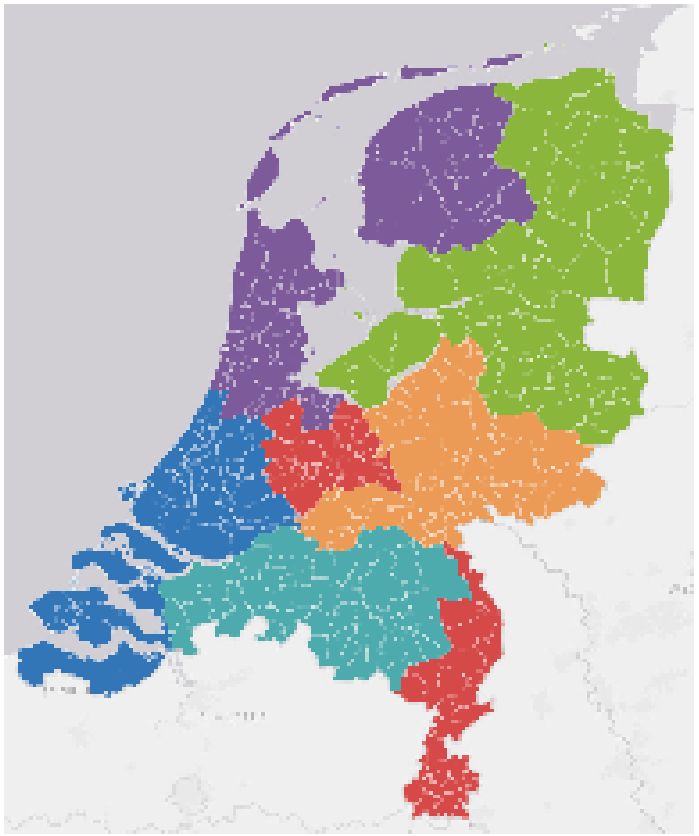

01 Kennis delen tussen koplopers en kleine gemeenten

Verbind regelanalisten en geo-expertise van Maastricht, Venlo en Sittard-Geleen met gemeenten die minder eigen capaciteit hebben.

02 Drie subregio’s, één uitvoeringsagenda

Maak voor Noord-, Midden- en Zuid-Limburg zichtbaar welke onderwerpen regionaal verschillen en waar één Limburgse lijn voordeel biedt.

03 SPRONG benutten voor bouwregels

Bundel de intake, analyse en vertaling van bouwregels zodat niet iedere gemeente dezelfde schaarse expertise afzonderlijk organiseert.

04 Samenwerkingsafspraken bestuurbaar maken

Leg trekkerschap, deelnemers, besluitmomenten en escalatie vast. Vooral in Zuid-Limburg vraagt de werkgroep om een duidelijk vervolg.

Regionale uitwerking van Rijks- en VNG-afspraken

VNG Kennisdag 16 oktober

Een brede kennisdag voor gemeenten over onder meer leefomgeving, klimaat, digitalisering, gezondheid en lokaal bestuur.

Open bron

Eerste reactie op Prinsjesdag

De VNG ziet erkenning van samenwerking tussen Rijk en medeoverheden, maar de regionale toets blijft of afspraken financieel en praktisch uitvoerbaar zijn.

Open bron

Rijk en regio versnellen ruimtelijke ontwikkeling

Bestuurlijke Overleggen Leefomgeving leverden afspraken op over woningbouw, economie, water, energie en natuur, plus nieuwe investeringsagenda’s.

Open bron

Twaalf lessen over het projectbesluit

Praktijkervaringen laten zien hoe voorbereiding, samenwerking en uitvoering van projectbesluiten kunnen verbeteren.

Open bron

Water, bodem en energie bij ruimtelijke keuzes

Kenniscongres Water, Bodem en Ruimtelijke Ordening

Op 1 oktober bespreken professionals in Leiden prioritering en integrale aanpak van water- en bodemopgaven.
Open bron

Energiebelangen in ruimtelijke plannen

Een factsheet zet uiteen wat gemeenten, provincies en RES-regio's juridisch wel en niet kunnen borgen in ruimtelijke plannen.
Open bron

Actieplan versnelling woningbouw

Provincies steunen het actieplan, maar benadrukken dat infrastructuur en andere randvoorwaarden voldoende Rijksinvesteringen vragen.
Open bron

Onteigening onder de Omgevingswet

De bijeenkomst op 12 november behandelt de Grebbedijk, belanghebbenden, grondtekeningen en doorlooptijden.
Open bron

Vaste rollen en vroege keuzes

Leerroute energietransitie

De zes maanden durende leerroute verbindt juridische kaders, ruimtelijke keuzes en uitvoering rond warmte, netcongestie en energie-infrastructuur.

Open bron

Bewonersinitiatieven willen korte lijnen

Gemeenten en initiatieven waarderen de samenwerking, maar vertrouwen en vroegtijdige betrokkenheid blijven aandachtspunten.

Open bron

Wet op de Defensiegereedheid

De extra ruimte voor Defensie roept regionaal verschillende reacties op. Natuurregels, draagvlak en bestaande afspraken vragen zorgvuldige afweging.

Open bron

Kabels en leidingen op de ruimtelijke agenda

De ondergrond bepaalt steeds vaker de haalbaarheid van woningbouw en energietransitie. Vroege samenwerking voorkomt vertraging.

Open bron

DSO: stuur op gebruik en voorbereiding

UITGELICHT

Werkplaats digitalisering omgevingsvisie

Vier online sessies begeleiden gemeenten bij structureren, annoteren en publiceren van een eigen omgevingsvisie via STOP/TPOD. Start: 14 oktober. Vervolg: 28 oktober, 11 en 25 november.

Open bron

Prognose DSO-LV

De openbare portfolioprognose geeft zes kwartalen vooruit zicht op verbeteringen en epics.
Open bron

Sturen op gebruik van DSO en SWF

De aandacht verschuift van techniek naar gebruik, beheer en kwaliteit van samenwerking.
Open bron

Verbeterpunten bruidsschat

Gemeenten verwerken nieuwe verbeterpunten zelf in hun regelbeheersoftware.
Open bron

Formulieren veranderen op 1 oktober

Wijzigingen raken onder meer bodem, herbruikbare grond en milieubelastende activiteiten.
Open bron

Omgevingsplan en annoteren: concrete acties

UITGELICHT

Indieningsformulieren voor graven

Vanaf 1 oktober worden activiteiten voor graven in de bodem samengevoegd. Gemeenten moeten behandeldienstinstellingen controleren en aanvragers tijdig informeren over gewijzigde formulieren.

Open bron

Openbare review annotatierichtlijn

Geonovum vraagt tot 15 oktober reacties op de richtlijn voor omgevingsvisie en programma.
Open bron

Negen handboeken omgevingsplan

De VNG ontsluit gemeentelijke voorbeelden ter inspiratie en vergelijking.
Open bron

BOPA en geurverordening

Een BOPA wordt niet rechtstreeks getoetst aan de oude geurverordening, die via overgangsrecht in het tijdelijke omgevingsplan zit.
Open bron

Ondernemers gezocht voor gebruikersonderzoek

IPLO zoekt ondernemers die aanvragen, meldingen of de Vergunningcheck gebruiken.
Open bron

VTH, Wkb en circulaire economie

VTH-kompas voor circulaire economie

De bouwstenenvisie biedt een uniform kader om circulaire initiatieven te ondersteunen en proefprojecten mogelijk te maken.

Open bron

Kwaliteitsborger geschorst

Bij een geschorste kwaliteitsborger kan bouw niet doorgaan totdat de schorsing eindigt of een nieuwe borger is ingeschakeld. Dit vraagt directe gemeentelijke procesafspraken.

Open bron

Bemonsteringsprotocol afvalwater

Het protocol beschrijft voorbereiding, uitvoering en vastlegging van bemonstering en sluit aan op wetgeving en NEN 6600-1.

Open bron

digiDeal vergunningverlening met BIM

De digiDeal richt zich op een digitaal en datagedreven proces voor bouwaanvragen, met standaarden en samenwerking als randvoorwaarden.

Open bron

Woningbouw en betaalbaarheid

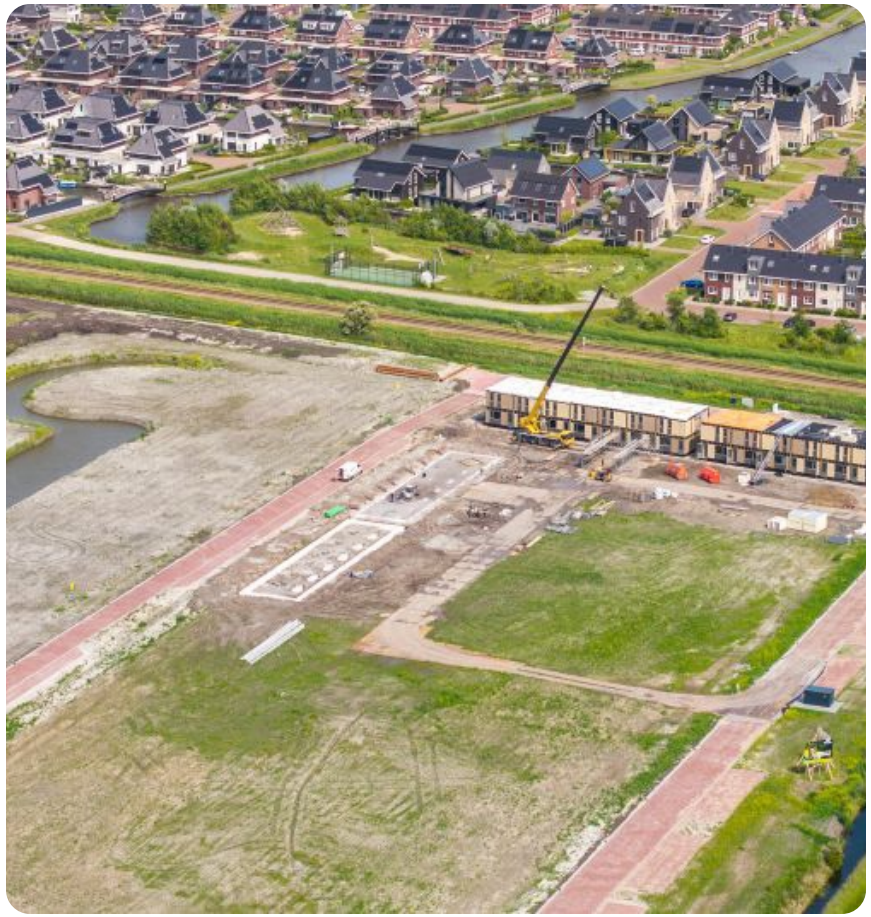

Woningbouwmiljarden

Het kabinet reserveert €940 miljoen voor grootschalige locaties, naast middelen voor betaalbare woningen en de woningbouwimpuls.
Open bron

Maatwerk bij betaalbaarheid

Landelijke normen werken regionaal verschillend uit. Gemeenten moeten de verdeling van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop gezamenlijk onderbouwen.
Open bron

Reacties op de Miljoenennota

Markt- en bewonersorganisaties wijzen op kosten, procedures, infrastructuur en woonlasten als blijvende knelpunten.
Open bron

Samen werken aan versnelling

Het Wooncongres brengt overheden, corporaties en marktpartijen bijeen rond collectief wonen, betaalbaarheid en leefbare wijken.
Open bron

PFAS, stikstof en waterkwaliteit

Waterinnovatiefestival 2026

Waterschappen laten zien dat innovatie ruimte, tijd en een scherp beeld van de eindgebruiker vraagt. Drie projecten ontvingen de Waterinnovatieprijs.
Open bron

Aanpak PFAS

Een Kamerbrief bundelt acties om blootstelling aan PFAS terug te dringen en maakt zichtbaar welke maatregelen al lopen en welke nog worden voorbereid.
Open bron

Nieuw stikstofpakket

Het pakket brengt doelen volgens de analyse dichterbij, maar uitvoering vraagt ingrijpende beleidskeuzes, investeringen en langdurige inzet van overheid en landbouw.
Open bron

Doorrekening stikstofpakket

Provincies vragen aandacht voor natuurherstel, de rekenkundige ondergrens, landbouwperspectief en structurele middelen.
Open bron

Waterschappen en digitale uitvoering

Klimaatmonitor Waterschappen 2025

De energieneutraliteitsambitie komt dichtbij. De volgende opgave ligt bij methaan, lachgas, netcongestie, aquathermie en biogas.
Open bron

Investeren in water

Waterschappen koppelen droge zomers, waterveiligheid, waterkwaliteit en natuurherstel aan een langjarige gezamenlijke investeringsopgave.
Open bron

BIM in vergunningverlening

Digitale bouwinformatie kan toetsing versnellen, mits standaarden, processen en verantwoordelijkheden vooraf helder zijn.
Open bron

Monitor Werking Omgevingswet

Intensiever gebruik van instrumenten geeft nog geen volledig beeld van de kwaliteit. Regionale casuïstiek blijft nodig om effecten te beoordelen.
Open bron

Agenda van 1 tot en met 13 oktober

1 okt	Kenniscongres Water, Bodem en Ruimtelijke Ordening
6 okt	Regiobijeenkomst EPBD IV, Zwolle
6 okt	Training Omgevingsveiligheid en het Omgevingsplan
6 okt	Professioneel opdrachtgeverschap VTH-stelsel, Limburg
7 okt	Online specialistensessie aandrijfsystemen
8 okt	Schakeldag Apeldoorn
8 okt	Landelijke mer-dag 2026
8 okt	Webinar Natuurherstelverordening voor gemeenten
12–13 okt	Register Externe Veiligheid, netwerkdagen
13 okt	Regiobijeenkomst EPBD IV, Den Bosch

Agenda van 13 oktober tot en met 12 november

13 okt	Professioneel opdrachtgeverschap VTH-stelsel, Gelderland
14 okt	Start werkplaats digitalisering omgevingsvisie
15 okt	Basistraining Communicatief sterk toezicht
15 okt	Regiobijeenkomst EPBD IV, Rotterdam
16 okt	VNG Kennisdag 2026
28 okt	Bijeenkomst Basisgeluidemissie
29 okt	Dag van de Regelanalisten
29 okt	Community of Practice energiebesparing
29 okt	Netwerkbijeenkomst Energiebesparing
12 nov	Kennisnetwerkbijeenkomst onteigening

Kennisbank voor planvorming en DSO

- Alles over de bruidsschat
- Alles over de BOPA
- Alles over TAM-IMRO
- Bestaand gemeentelijk beleid
- Handreiking annoteren omgevingsplan
- Handboek opstellen omgevingsplan
- Handreiking APV en omgevingsplan
- Netwerk omgevingsplan
- Stappenplan wijzigen omgevingsplan
- Verordeningen en het omgevingsplan
- Vergunningchecker
- Toolkit Omgevingswet

Kennisbank voor VTH en uitvoering

- Alles over de Wkb
- Basiskennissessies
- Dienstverlening en hulpmiddelen
- Financiën Omgevingswet
- Implementatieproducten
- Landelijke handhavingsstrategie
- Participatie onder de Omgevingswet
- Verplichte communicatie bij vergunningverlening
- VTH-standaardbrieven Omgevingswet en Wkb
- VTH-kompas
- VTH-netwerkbijeenkomsten terugkijken
- Basisregistratie Ondergrond milieukwaliteit